

L'IMPERI ROMÀ

- Al I mil·lenni a.C., la Península Itàlica era habitada per **llatins, etruscs i grecs**.
- Al segle VIII a.C., algunes tribus de llatins s'agruparen a les ribes del riu Tíber, al voltant de set turons, i hi fundaren **Roma**.
- Els romans vivien de l'agricultura i la ramaderia, però ben aviat la ciutat es va convertir en un gran enclau comercial.
- En aquests primers temps Roma era una **monarquia** i el rei tenia tots els poders.
- L'any 509 a.C. Roma es va convertir en una **república** governada per **patricis**, membres de famílies aristocràtiques amb terres i poder.
- La resta de la població, els **plebeus**, lluitaven per tenir drets i van aconseguir un representant que defensava els seus interessos, el **tribú de la plebs**.
- El govern de la República era format per tres institucions: els **comicis**, els **magistrats** i el **Senat**.

1.- Quins varen ser els primers pobles que varen habitar la Península Itàlica?

2.- Qui va fundar la ciutat de Roma?

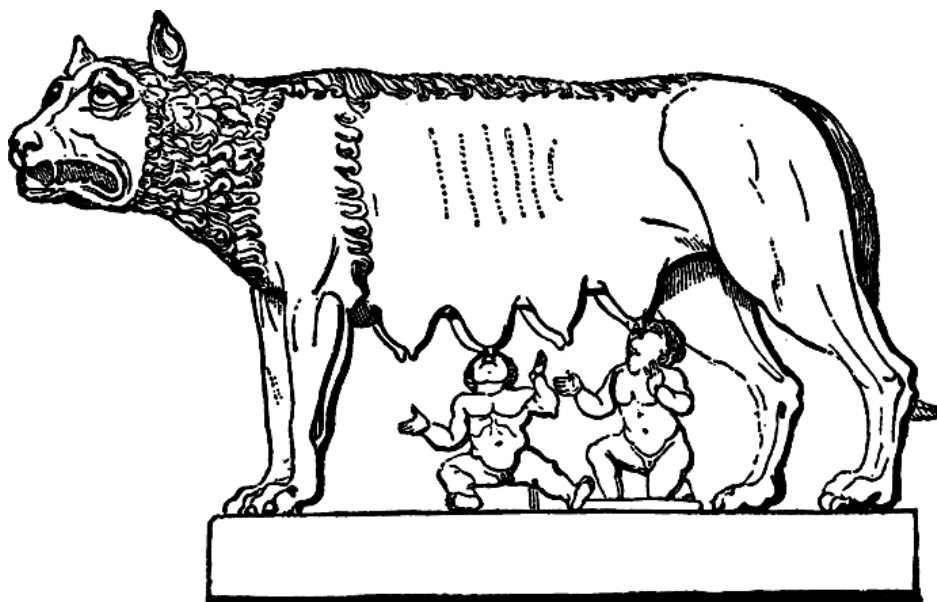
3.- De què vivien els romans?

4.- Qui governava la República romana?

5.- Qui eren els **plebeus** ?

AMPLIACIÓ

Copia "Els orígens
llegendaris de Roma" pàg.
206

- Roma, gràcies a l'augment de la riquesa i a la creació d'un exèrcit poderós, va conquerir una gran quantitat de territoris:
 - Entre el 500 i el 250 a.C., la ciutat de Roma es va apoderar de la Península Itàlica.
 - Entre el 250 i el 146 a.C., va vèncer Cartago, potència marítima al Mediterrani. Els romans van imposar el seu domini sobre tot el Mediterrani occidental.
 - Entre el 146 a.C. i el 14 d.C. van conquerir Grècia, el Mediterrani oriental i el nord d'Àfrica i van completar l'ocupació d'Hispania i de la Gàl·lia a Occident.
- L'expansió territorial va fer entrar en crisi la República. Al segle I a.C. hi va haver **conflictes socials i guerres civils**.
- Els conflictes socials van sorgir per les desigualtats socials, perquè molts pagesos s'arruïnaren.
- L'any 48 a.C., un gran general, **Juli Cèsar**, va ser proclamat dictador perpetu i va assumir els poders màxims.
- Els partidaris de la República i els patricis, que veien com perillava el seu poder, van assassinar Cèsar a les portes del Senat.

1.- Com va aconseguir Roma conquerir una gran quantitat de territoris?

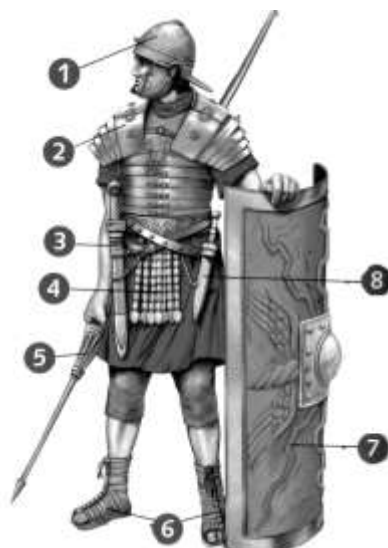
2.- Què va passar a Roma el segle I a.C.?

3.- Per què van sorgir els conflictes socials?

4.- Qui era Juli Cèsar?

5.- Com va morir?

Pàg. 222 Relaciona cada nombre amb els elements de l'equipament d'un soldat: **llança – mandil – espasa – escut – casc – sandàlies – daga – armadura**

Pinta el mapa tenint en compte que cada nombre correspon a un color i veuràs com es va fer l'expansió de l'Imperi Romà.

- Després de la mort de Juli Cèsar, el seu fill adoptiu **Octavi** va vèncer els seus rivals. L'any 27 a.C. el Senat li va concedir el títol d'**August**, que significa elegit pels déus, i va ser nomenat **emperador** de Roma.
- Va començar una nova forma de govern: l'**Imperi**. L'emperador concentrava tots els poders civils i militars en la seva persona.
- Els territoris de l'Imperi s'organitzaren en **províncies**. L'any 212 es va concedir la **ciutadania romana** (drets) a tots els habitants de l'Imperi.
- Durant els segles I i II l'Imperi va assolir la **màxima prosperitat**: és l'època coneguda com la *pax romana*, per l'absència de guerres i problemes.
- A partir del segle III, l'Imperi va entrar en una **crisi profunda**.
- Les causes d'aquesta crisi van ser els atacs dels **bàrbars** (nom donat pels romans als estrangers), l'afebliment de l'autoritat imperial, les revoltes militars i les dificultats econòmiques.
- L'any 395 d.C., l'emperador Teodosi va dividir l'Imperi en dos, per poder-lo governar millor:
 - La **zona oriental** va resistir i es convertí en l'**Imperi Bizantí**.
 - La **zona occidental** no va poder impedir els atacs dels bàrbars i l'any 476 van destituir l'últim emperador romà, Ròmul Augustul.

1.- Què significa August?

2.- Qui va ser el primer emperador de Roma?

3.- Com s'organitzaven el territoris de l'Imperi?

4.- Què va passar l'any 212 ?

5.- Què va ser la "pax romana"?

6.- Quines varen ser les causes de la crisi del segle III d.C. ?

-
-
-
-

7.- Què va fer l'emperador Teodosi l'any 395d.C. ? Per què ?

8.- Què va passar a la "zona oriental"?

9.- Què va passar a la "zona occidental" ?

L'IMPERI ROMÀ AL SEGLE IV

- Pinta de VERMELL la línia de divisió de l'Imperi.
- Pinta de GROC l'Imperi Romà d'Occident i de VERD el d'Orient
- Pinta amb VERMELL les fletxes de les invasions.

L'arribada dels romans a Catalunya

- Les guerres entre romans i cartaginesos pel domini del Mediterrani van originar l'arribada dels romans a Catalunya.
- Els **cartaginesos** van conquerir el sud-est peninsular i planejaren la conquesta de Roma.
En el seu avenç van atacar Sagunt, ciutat aliada dels romans.
- Per frenar el poder cartaginès, els romans, van expulsar els cartaginesos de la Península i va començar la primera fase de la conquesta.
- La conquesta de la Península Ibèrica, que els romans denominaren **Hispània**, es va fer en quatre fases successives (218-19 a.C.):
 - **Primera fase:**
L'exèrcit romà, comandat pels germans Escipió, va desembarcar a **Empúries** el 218 a.C.
Poc després, l'any 195 a.C., els romans ja havien conquerit el territori català i dominaven la costa mediterrània.
- La resistència dels pobles indígenes a terres de l'actual Catalunya va ser diferent entre els pobles de la costa i els pobles de l'interior:
 - Els **pobles de la costa** (*indigets, laietans...*) van ser aliats dels romans, i no van oposar gaire resistència a la conquesta romana.
 - La majoria dels **pobles de l'interior** (*ilergets, ausetans...*) van oposar una forta resistència a la conquesta romana.
 - **Segona fase:**
Els romans dominen la zona oriental de la Península.
 - **Tercera fase:**
Després d'una forta resistència dels pobles celtes, presa la capital Numància, els romans dominen la Meseta.
 - **Quarta fase:**
Per últim, els exèrcits romans sotmeten les bel·licoses tribus càntabres i asturs i completen així la conquesta de la Península Ibèrica.

1.- Per què els romans varen venir a Catalunya?

2.- Qui dominava la Península abans de l'arribada dels romans?

3.- Quin nom donaven els romans a la Península? ...

4.- PRIMERA FASE

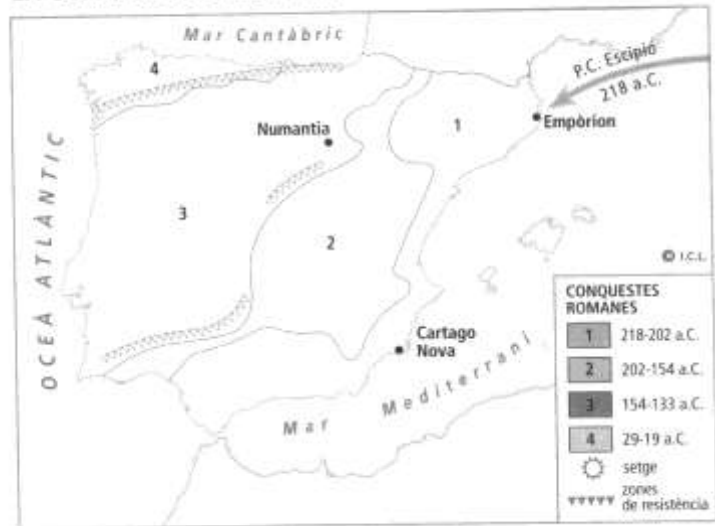
- A quin lloc va desembarcar el primer exercit romà?
- Com varen rebre als romans els pobles de la costa?

- Com varen rebre als romans els pobles de l'interior?

Fixa't en el mapa de la conquesta romana d'Hispania i fes aquestes activitats:

- Pinta cadascuna de les etapes segons el color de la llegenda seguint les indicacions dels nombres.
- Pinta els símbols que indiquen les zones de resistència a la conquesta romana.
- Dibuixa el símbol de "setge" a les ciutats de Cartago Nova i Numantia.

LA CONQUESTA D'HISPÀNIA

- Els romans impulsaren la **vida urbana** a Hispania. Van potenciar el desenvolupament d'antigues ciutats i van fundar noves colònies.
- Les famílies benestants vivien en cases unifamiliars anomenades **domus**, que s'organitzaven al voltant d'un pati central o **atri**.
- Els més humils vivien en immobles col·lectius de tres o quatre pisos anomenats **insules**, amb botigues a la planta baixa.
- Les diversions preferides dels romans eren el teatre, les curses del circ, les lluites de gladiadors a l'amfiteatre i les termes.
- L'alimentació es basava en pa, cereals, cansalada, formatge, fruita, verdura, una mica de peix sec i vi. No feien servir forquilles; el menjar s'agafava amb les mans o amb l'ajuda d'una mica de pa.
- Els ciutadans vestien la **toga** i les dones casades l'**estola**, que es cobria amb una túnica (**pal·li**). Tots calçaven sandàlies.

1.- On vivien les famílies benestants?

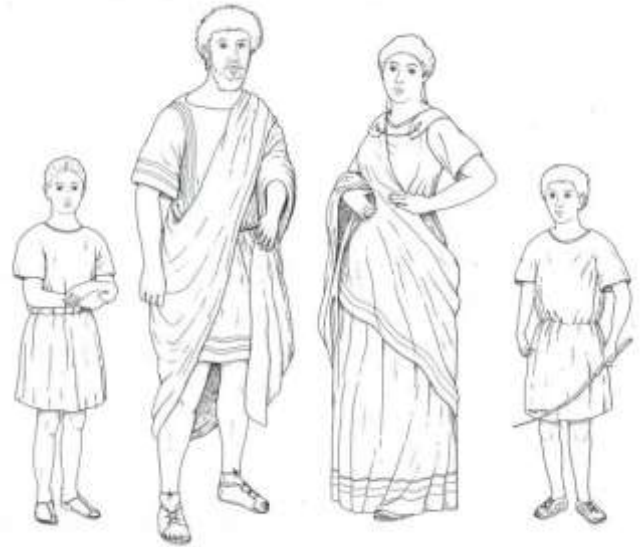
2.- On vivien les famílies humils?

3.- Quines eren les diversions preferides dels romans?

4.- Què menjaven ?

5.- Com menjaven?

6.- Com vestien els romans ?

Relaciona les fotografies d'alguns dels monuments romans conservats a la Península Ibèrica amb el seu nom i la seva definició:

1 Muralles	Canalització que proveïa d'aigua les ciutats.
2 Anfiteatre	Construcció robusta que protegia la ciutat d'enemics.
3 Teatre	Edifici on es guardava l'estàtua del déu al qual era dedicat.
4 Arc de triomf	Construcció ovalada on se celebraven combats de gladiadors.
5 Temple	Edifici semicircular on es representaven comèdies i tragèdies.
6 Aqüeducte	Construcció que commemorava victòries militars.

